

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора
з навчальної роботи

 Світлана ГІЛІНА
«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 26. СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти «бакалавр»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»
Освітньо-професійна програма «Психологія»

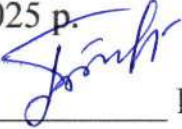
Миколаїв - 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна психологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» освітньо-професійної програми «Психологія».

Розробник: Юлія ШАПОШНИКОВА – кандидат психологічних наук, доцент

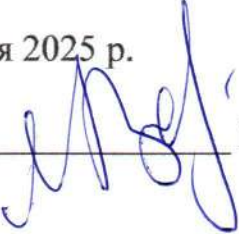
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри психології Віталій ПЕТЬКОВ

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120		3-й	
Тижневих годин для: ОФН – 4	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Семестр	
		6-й	
Лекції			
30 год.			
Лабораторні			
-			
Семінарські			
26 год.			
Самостійна робота			
64 год.			
Вид контролю: Іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для очної форми навчання – 120 год.: 56 год. – аудиторні заняття, 64 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Спеціальна психологія»

Мета навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів із структурою та завданнями спеціальної психології, а також специфікою роботи із дітьми з різними проблемами для реалізації корекційно-освітніх завдань.

Завдання:

- сформувати у студентів теоретичні поняття з дисципліни;
- навчити класифікувати види психічного дизонтогенезу;
- організовувати кваліфіковану консультативну допомогу дітям із відхиленнями у розвитку та їх батькам;
- ознайомити здобувачів з методами та принципами спеціальної психології.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія, психологія сім'ї, психотерапія, психологія залежних станів, психологічний супровід професійної діяльності.

Під час вивчення дисципліни «Спеціальна психологія» у здобувачів мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні:

СК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК 08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК 10. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

У ході вивчення навчальної дисципліни можливо досягнути програмних результатів навчання:

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги вимірювати індивідуальні та психологічні показники особистості. Це означає здатність оцінити зміни у розвитку психіки та коригувати їх.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних

результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно та письмово.

ПРН 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів відповідно до вимог замовника.

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, вміло використовувати психотерапевтичні прийоми і прийоми впливу на свідомість і поведінку.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год./4 кред. ECTS

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА

Тема 1. Предмет і завдання спеціальної психології

Визначення спеціальної психології як науки. Структура спеціальної психології, її специфіка. Спеціальна психологія в системі наукових знань. Галузі спеціальної психології. Зв'язок спеціальної психології з іншими дисциплінами. Основні категорії спеціальної психології. Характеристика основних наукових теорій. Історичний розвиток суспільної допомоги дітям з особливими потребами. Принципи спеціальної психології. Основні завдання спеціальної психології

Тема 2. Види розладів психофізичного розвитку та їх причини (загальна характеристика)

Розуміння норми і аномалії у психофізичному розвитку особистості. Екзогенні та ендогенні причини порушень психофізичного розвитку. Поняття середньостатистичної норми. Функціональна норма як генеральна стратегія спеціальної допомоги дітям із проблемами в розвитку. Основні форми та прояви порушень поведінки у підлітків. Поняття ретардації, дисфункції, асинхронії розвитку. Класифікація дітей із вадами психофізичного розвитку, види онтогенезу. Структура дефекту, його первинні та вторинні ознаки. Поняття "діти з вадами психофізичного розвитку" та форми їх освіти (інституціалізація, інтеграція, інклюзія). Загальні та специфічні закономірності розвитку, навчання і виховання аномальних дітей. Основні напрямки виховання і навчання дітей з особливими потребами

Тема 3. Комплексна диференційована діагностика відхилень у психофізичному розвитку та його моніторинг

Єдність діагностики і корекції в роботі з аномальними дітьми. Поняття диференційованої діагностики. Принципи та методи діагностики розладів психофізичного розвитку; значення ранньої діагностики для розвитку та соціалізації дитини. Організація діагностичної роботи в діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій (ПМПК) різних рівнів. Порядок комплектування установ освіти для аномальних дітей. Роль практичних психологів установ освіти у психолого-педагогічному моніторингу дітей, їх зв'язок з ПМПК.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях слуху

Класифікація осіб із вадами слуху та її значення. Основні особливості психічного розвитку та навчально-пізнавальної діяльності глухих і слабочуючих дітей, їх спілкування та міжособових стосунків. Особливості застосування методів, прийомів, засобів психологічної допомоги в умовах інклюзивної освіти. Роль психолога у розвитку слухового сприймання та розвитку мовлення учнів з вадами слуху. Особливості спілкування жестовою мовою. Перспективи соціальної адаптації глухих та слабочуючих осіб, проблеми їх профорієнтації.

Тема 5. Особливості розвитку, навчання і виховання особистості при глибоких порушеннях зору

Класифікація осіб з порушеннями зору, її значення для освітньої та корекційно-реабілітаційної практики. Особливості навчальної діяльності сліпих та слабозорих учнів, їх врахування в умовах інклюзивної освіти. Сучасні технічні інформаційно-освітні засоби соціалізації сліпих. Особливості спілкування та міжособистісних стосунків сліпих та слабозорих в групах. Психолого-педагогічні правила поведінки зрячих з особами, які мають глибокі порушення зору. Профорієнтація сліпих і слабозорих учнів, перспективи їх соціальної адаптації.

Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях інтелекту, ЗПР, відхиленнях емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки.

Розумово відсталі діти. Поняття про розумову відсталість, рівні і форми розумової відсталості. Основні психологічні особливості розвитку та навчально-пізнавальної діяльності розумово відсталих учнів (порушення психічних процесів, якостей знань, пізнавальних вмінь і навичок, розумової працездатності, самостійності, критичності, мотивації учіння). Диференційований та індивідуальний підхід до розумово відсталих дітей у процесі навчання. Розумово відстала дитина у групі ровесників. Опора на позитивні якості і переважно збережені можливості дитини в корекційно-виховному процесі. Основні психолого-педагогічні "правила" підходу до розумово відсталих дітей в умовах інклюзивного навчання.

Діти із затримкою психічного розвитку. Сутність і зміст поняття затримка психічного розвитку. Типологія ЗПР (класифікація К.С.Лебединської). Проблема вивчення, навчання та виховання дітей із ЗПР. Фактори виникнення ЗПР. Особливості психофізичних станів дітей із затримкою розвитку. Особливості уваги у дітей із ЗПР. Основні способи корекції і реабілітації дітей із ЗПР.

Діти з відхиленнями емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки. Види порушень емоційно-вольової сфери. Реактивні стани та конфліктні переживання особистості. Психопатичні форми поведінки. Характерологічні акцентуації. Девіантна поведінка дітей та підлітків, її біопсихічні та соціальні детермінанти. Адаптивна поведінка дітей та підлітків. Психічні стани дітей та їх вплив на навчальну діяльність, поведінку і формування характеру. Діти з розладами поведінки. Синдром гіперактивності і дефіциту уваги у дітей

Причини і прояви шкільної дезадаптації. Дитячий аутизм. Роль психолога у діагностиці, попередженні та корекції порушень емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки

Детермінуюче та корекційне значення групових форм діяльності дітей із вадами емоційно-вольового розвитку та поведінки.

7. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при тяжких вадах мовлення

Класифікація осіб із вадами мовлення, її значення для корекційно-реабілітаційної практики. Клініко-педагогічна та психолого-педагогічна класифікації мовленнєвих вад (загальна характеристика). Особливості навчальної діяльності дітей із вадами мовлення та їх врахування в навчально-виховному процесі інклюзивної освіти. Новітні інформаційні технології навчання осіб з ТВМ. Особливості індивідуального підходу в умовах інклюзивної освіти до осіб з ТВМ та їх особистісний розвиток в умовах групової роботи. Ліворукість та особливості мовленнєвого розвитку дитини. Профорієнтація осіб з ТВМ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Очна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Спеціальна психологія як наукова дисципліна												
Тема 1. Предмет і завдання спеціальної психології	14	4	2			8						
Тема 2. Види розладів психофізичного розвитку та їх причини (загальна характеристика)	18	4	4			10						
Тема 3. Комплексна диференційована діагностика відхилень у психофізичному розвитку та його моніторинг	20	6	4			10						
Разом за модулем 1	52	14	10			28						
Модуль 2. Прикладні проблеми спеціальної психології												
Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях слуху	16	4	4			8						
Тема 5. Особливості розвитку, навчання і виховання особистості при глибоких порушеннях зору	18	4	4			10						
Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях інтелекту, ЗПР, відхиленнях емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки.	18	4	4			10						
7. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при тяжких вадах мовлення	16	4	4			8						
Разом за модулем 2	68	16	16			36						
Усього годин	120	30	26			64						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання спеціальної психології	2
2	Тема 2. Види розладів психофізичного розвитку та їх причини (загальна характеристика)	4
3	Тема 3. Комплексна диференційована діагностика відхилень у психофізичному розвитку та його моніторинг	4
4	Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при глибоких порушеннях слуху	4
5	Тема 5. Особливості розвитку, навчання і виховання особистості при глибоких порушеннях зору	4
6	Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при порушеннях інтелекту, ЗПР, відхиленнях емоційно-вольової сфери та соціальної поведінки.	4
7	Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання особистості при тяжких вадах мовлення	4
Всього:		26

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проблема норми і патології в сучасних науках про людину. Підготувати повідомлення про вчених, які працювали в галузі спеціальної психології	8
2	Релігійні тлумачення сутності порушення у розвитку. Форми та види реабілітації	10
3	Особистісні особливості дітей та підлітків з відхиленнями у розвитку	10
4	Компенсаторні феномени при порушеннях розвитку	8
5	Профілактика відхилень психічного розвитку	10
6	Основні технології реабілітації дітей з порушеннями інтелектуальної сфери	10
7	Проблема норми і патології в сучасних науках про людину. Підготувати повідомлення про вчених, які працювали в галузі спеціальної психології	8
Всього:		64

7. Методи навчання

Традиційні методи навчання (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий/евристичний, дослідницький метод, метод проблемного викладу). Інтерактивні методи навчання (евристична бесіда, мозковий штурм, тренінг, ділова/рольова гра). Новітні освітні технології (презентації, використання мультимедіа). Практичні методи (практичні заняття, робота з кейсовими завданнями тощо). Наочний метод (ілюстрації, демонстрації). Словесні методи (лекції, презентації, дискусії тощо).

8. Форми контролю та критерії оцінювання

Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-тренінгів та семінарів з самостійною роботою.

Оцінювання рівня виконання самостійної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді, реферату.

Самостійне завдання перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: складається з балів, які отримує здобувач за навчальну діяльність – підготовку та виступи на семінарських заняттях (10 балів) - в межах одного модуля, (за два модулі 20 балів). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 30 балів.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 5 балів, модуля II – 5 балів.

Наприкінці вивчення курсу, формою підсумкового контролю є іспит, який оцінюється від 0 до 40 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість балів цього модуля становить 30.

Модуль II передбачає перевірку виконання здобувачами самостійних завдань. Таким чином, максимально можлива оцінка за виконання модуля 2 становить 20 балів, в також передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь здобувачів шляхом написання контрольних робіт. Оцінка за модуль виставляється за виконання здобувачем 2 контрольних робіт (по кожному із змістових модулів), які передбачають перевірку теоретичних знань. Контрольні роботи оцінюються за 15-бальною шкалою.

Розподіл балів, що отримують здобувачі

Поточне опитування та самостійна робота							Іспит	Сума
ЗМ 1			ЗМ2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7		
Усні та письмові відповіді – 5 Самостійна робота – 10			Усні та письмові відповіді – 5 Самостійна робота – 10 Контрольна робота – 15				40	100

Форма підсумкового контролю – іспит на основі суми балів набраних за кожний модуль та складання власне іспиту.

Критерії оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену є:

Кожне питання оцінюється за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань здобувача або відповідь здобувача не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання в рамках білету. Відповіді на додаткові запитання впливають на оцінення завдань білету.

«Відмінно» - У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.

«Добре» - Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, здобувач володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалу здобувач має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.

«Задовільно» - Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Здобувач припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.

«Незадовільно» - У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; здобувач слабо володіє термінологією дисципліни. Відповідь практично відсутня, здобувач демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Оцінювання знань здобувачів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань до іспиту

1. Загальне поняття про корекцію психічного розвитку.
2. Характеристика системи допомоги дітям і підліткам з особливими потребами.
3. Фундаментальні положення психології, на яких будується корекція психічного розвитку.
4. Види психокорекції, особливості їх використання.
5. Загальні принципи побудови корекційного процесу.
6. Стратегічна мета та цілі корекційної роботи з дітьми з особливими потребами.
7. Поняття «якість життя» в сучасній корекційній психології.
8. Теоретичні моделі психокорекції, їх порівняльна характеристика.
9. Особливості використання різних теоретичних моделей психокорекції в роботі з дітьми та підлітками з особливими потребами.
10. Поняття про психокорекційний комплекс, його структура.
11. Характеристика блоків психокорекційного комплексу.
12. Методичні вимоги до складання корекційних програм.
13. Обґрунтування вибору форми роботи, режиму проведення занять.
14. Вимоги до комплектування груп дітей з особливими потребами для проведення корекційної роботи.
15. Зміст та оформлення корекційної програми.
16. Документація, яка ведеться в ході реалізації корекційної програми.
17. Нормативна документація, яка регламентує навчання та виховання дітей з особливими потребами в Україні.
18. Поняття про Державний стандарт спеціальної освіти дітей з особливими потребами, принципи його складання та зміст.
19. Характеристика можливих варіантів навчання дітей з особливими потребами.

20. Мета і завдання навчання дітей з особливими потребами на різних ступенях середньої освіти.
21. Загальна характеристика Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
22. Загальна характеристика Положень про різні типи закладів для дітей з особливими потребами.
23. Використання гри в навчанні та вихованні дітей з особливими потребами.
24. Значення гри в розвитку дитини. Становлення ігрової діяльності в онтогенезі.
25. Класифікація ігор. Характеристика дидактичної гри як особливого виду ігрової діяльності.
26. Вимоги до підбору ігор для дітей з особливими потребами.
27. Порядок проведення експертизи дидактичної гри.
28. Варіанти позицій психолога в ході проведення гри, їх порівняння.
29. Вивчення особливостей поведінки дитини в процесі проведення дидактичних ігор.
30. Поняття про арттерапію. Її значення в навчанні та вихованні дітей і підлітків з особливими потребами.
31. Характеристика різновидів артпедагогіки та арттерапії, особливості їх використання в спеціальній педагогіці.
32. Поняття про раннє втручання, обґрунтування його важливості для реалізації потенційних можливостей дитини з особливими потребами.
33. Особливості діагностики рівня розвитку дітей перших років життя.
34. Зміст корекційної роботи з дітьми раннього віку в будинку дитини.
35. Види індивідуальних програм для дітей раннього віку, вимоги до їх складання.
36. Взаємодія спеціалістів у корекційно спрямованому вихованні дітей раннього віку.
37. Значення сімейного виховання для розвитку дитини з особливими потребами.
38. Характеристика стилів сімейного виховання, їх вплив на особистісний розвиток дитини.
39. Особливості ставлення батьків до дитини з вадами розвитку. Поняття про батьківську кризу.
40. Характеристика індивідуальних особливостей батьків дітей з особливими потребами (рівень батьківської мотивації, тенденції в організації спільної діяльності, характерологічні риси).
41. Завдання і принципи роботи дефектолога з батьками.
42. Методи діагностики батьківсько-дитячих стосунків.
43. Характеристика основних форм роботи дефектолога з батьками.
44. Поняття про творчість, необхідні для неї психічні процеси.
45. Становлення творчих можливостей дитини в онтогенезі.
46. Значення розвитку творчої уяви, творчого мислення в навчанні та вихованні різних категорій дітей з особливими потребами.
47. Розвиток творчого мислення дітей з особливими потребами.

48. Можливості, які надає використання комп'ютерних технологій в навчанні та вихованні дітей з особливими потребами.
49. Характеристика спеціальних комп'ютерних програм для дітей з вадами слуху.
50. Логопедичні комп'ютерні програми.
51. Значення мережі Інтернет для соціалізації дітей з особливими потребами та їх сімей.

9. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Силабус
3. Методичні розробки проведення практичних занять.
4. Методичні рекомендації щодо організації лекційних, практичних занять, самостійної роботи здобувачів.

10. ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 392 с.
2. Волянчук Н. Ю., Ложкін Г. В., Винославська О. В. та ін. Соціальна психологія: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
3. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія. Київ: 2020.
4. Поліщук В. М. Соціальна психологія. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 217 с.
5. Слюсаревський М. М. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 352 с.
6. Сурякова М. В., Панфілова Г. Б., Склянська О. В. Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу): Навч. посібник [електронне видання]: Дніпро: Середняк Т. К., 2021. 150 с.
7. Темрук О. В. Соціальна психологія: практикум. Пос. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 280 с.

Додаткова:

1. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху та інтелекту / За ред. Бондаря В.І.. - К., 2007. - 171 с.
2. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка. - К., 2013. В 2-х ч. І ч. - 242 с., ІІ ч. - 214 с.
3. Синьов В.М. Психологія розумово відсталої дитини. Підручник. - К., 2008. - 359 с.
4. Синьова Є. П. Тифлопсихологія. Психологічні особливості людей з глибокими порушеннями зору : підручник / Є. П. Синьова. - К. : "Знання", 2008. - 365 с.

5. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму : Монографія. – К.: Видавництво «Фенікс», 2010. – 368 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
2. <http://lib.iitta.gov.ua/> – Електронна бібліотека НПН України.
3. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога».
4. <http://psylib.org.ua/index.html> – Психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури.
5. <http://studentbooks.com.ua/> – Студентська бібліотека.
6. <https://youalib.com/> – Всеукраїнська електронна бібліотека.